

N A P U T A K
o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača
u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, travanj 2010. godine

Temeljem članka 2.9 stavak (1) točka 2., a u vezi s člancima 17.3 i 17.4 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, na 14. sjednici održanoj 27. 04. 2010. godine, donijelo je

N A P U T A K

o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1. (Predmet)

Naputkom o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Naputak) propisuje se postupak izdavanja, izgled, sadržaj i distribucija akreditacija, te prava i obveze promatrača koji promatraju izborne aktivnosti.

Članak 2. (Definicije)

Pojedini izrazi korišteni u ovome Naputku imaju sljedeća značenja:

- a) **promatrač** označava predstavnika političkog subjekata, predstavnika udruge i međunarodnog promatrača akreditiranog u skladu s odredbama ovoga Naputka za promatranje izbornih aktivnosti;
- b) **politički subjekt** označava političku stranku, neovisnog kandidata, koaliciju ili listu neovisnih kandidata ovjerenu za sudjelovanje na izborima sukladno Izbornom zakonu BiH. Pod neovisnim kandidatom u smislu ovoga Naputka podrazumijeva se i kandidat kojega je predložila udruga, odnosno drugi registrirani organizirani oblik djelovanja nacionalnih manjina i skupina od najmanje 40 građana koji imaju biračko pravo i koji sudjeluju na izborima u smislu članka 13.14 Izbornog zakona BiH (u daljnjem tekstu: kandidat s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina);
- c) **udruga** označava predstavnika nevladine organizacije;
- d) **međunarodni promatrač** označava predstavnika strane vlade, međunarodne organizacije i međunarodne nevladine organizacije;
- e) **podnositelj zahtjeva** označava međunarodne promatrače, udruge i političke subjekte;
- f) **izborna aktivnost** jest pojedina radnja izbornog procesa koja označava sjednicu izbornog povjerenstva, rad centra za birački popis, rad biračkog odbora, rad centra za brojanje glasova, rad Glavnog centra za brojanje, ukoliko je formiran, i druge relevantne radnje potrebne za odvijanje izbornog procesa;
- g) **tijelo za provedbu izbora** u smislu ovoga Naputka označava, osim tijela za provedbu izbora utvrđenih odredbama Izbornog zakona BiH, i centar za birački popis, centar za brojanje glasova i Glavni centar za brojanje, ukoliko je formiran;

h) **izborno mjesto** označava mjesto i prostor u kojem tijela za provedbu izbora obavljaju izborne aktivnosti;

i) **izborno povjerenstvo** označava općinsko izborno povjerenstvo, gradsko izborno povjerenstvo i Izborno povjerenstvo Brčko Distrikta BiH i

j) **osnovna izborna jedinica** označava općinu, Grad Banju Luku, Brčko Distrikt BiH, gradsku izbornu jedinicu Grada Mostara i izborne jedinice gradskog područja Grada Mostara.

Članak 3. **(Opći kriteriji za akreditiranje)**

(1) Politički subjekti i udruge mogu predložiti za promatrače samo osobe koje su državljani BiH i koje su punoljetne.

(2) Akreditirani promatrač ne može biti osoba:

- a) koja je kandidat na predstojećim izborima;
- b) čija je kandidatura na predstojećim izborima odbijena ili je njezino ime naknadno skinuto s kandidatske liste;
- c) kojoj je Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo sankciju zabrane rada u biračkom odboru, u Centru za birački popis ili u izbornom povjerenstvu;
- d) koju je predložio politički subjekt koji nije ovjeren za sudjelovanje na izborima;
- e) koja je član biračkog odbora;
- f) koja je u izvršnoj ili zakonodavnoj vlasti u izornoj jedinici za razinu za koju se bira (za općinsko vijeće i za općinskog načelnika na lokalnim izborima, za više razine vlasti na općim izborima).

Članak 4. **(Rok za podnošenje i rješavanje po zahtjevu)**

(1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije teče od dana raspisivanja izbora.

(2) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije je 30 dana prije dana održavanja izbora.

(3) Nadležno izborno povjerenstvo odlučit će o zahtjevima navedenim u stavcima (1) i (2) ovoga članka najkasnije u roku od 10 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 5. **(Izgled i sadržaj akreditacije)**

(1) Akreditacija je pravokutnog oblika i sadrži sljedeće podatke:

- a) u gornjem dijelu:
 - 1) znak Središnjeg izbornog povjerenstva BiH;
- b) u središnjem dijelu:
 - 1) logo izbora;

c) ispod:

- 1) ime i prezime akreditiranog promatrača,
- 2) datum izdavanja akreditacije i
- 3) potpis ovlaštene osobe koja je izdala akreditaciju;

d) pokraj potpisa, u desnom kutu:

- 1) pečat izbornog povjerenstva koje izdaje bedž i

e) u gornjem desnom kutu:

- 1) za političke subjekte - upisana oznaka "PS" i pored toga šifra koju je dostavilo Središnje izorno povjerenstvo BiH,
- 2) za udruge - upisana oznaka "U" i pored toga broj, počevši od broja 1, i
- 3) za međunarodnog promatrača - upisana oznaka "MP" i pored toga broj, počevši od broja 1.

(2) Akreditacija za političke subjekte bijele je boje, za udruge sive, a za međunarodne promatrače svijetloružičaste boje.

(3) Podaci na akreditaciji tiskaju se na jezicima i pismima koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(4) Na poledini akreditacije ispisan je tekst: "Promatrač za vrijeme promatranja izbornog procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasovanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti promatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina."

(5) Tekst iz stavka (4) ovoga članka je na engleskom jeziku na akreditacijama za međunarodne promatrače.

POGLAVLJE II. PROCEDURA AKREDITIRANJA PROMATRAČA

Odjeljak A. Promatrači političkih subjekata

Članak 6. (Zahtjev za izdavanje akreditacije)

(1) Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izorno povjerenstvo BiH) i rada Glavnog centra za brojanje predstavnici političkih subjekata podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada izbornog povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima predstavnici političkih subjekata podnose izbornom povjerenstvu u osnovnoj izornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidiraju.

(2) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese Središnjem izbornom povjerenstvu BiH smatrat će se valjanim samo ako su ga potpisale osobe koja su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis položen kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH će svu komunikaciju s političkim subjektima voditi isključivo putem sjedišta političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata ili posredstvom osobe ovlaštene za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

(4) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidira smatrat će se valjanim ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis položen kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ili izbornog povjerenstva

(4) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka politički subjekt dostavlja i podatke za kontaktiranje (adresa, broj telefona, telefaksa i e-mail).

(5) Obrazac zahtjeva za izdavanje akreditacije političkim subjektima i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja bit će dostupni u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i u izbornim povjerenstvima.

(6) Osim zahtjeva iz stavka (2) ovoga članka, politički subjekt popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži: ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača te obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja svakog predloženog promatrača.

(7) Politička stranka ili neovisni kandidat koji su ovjereni za izbore kao kolicija ili kao lista neovisnih kandidata na listi predloženih promatrača mogu predložiti samo predstavnike koalicije odnosno predstavnike liste neovisnih kandidata.

Članak 7. (Nadležnost)

(1) Izborno povjerenstvo akreditira promatrače za promatranje rada izbornog povjerenstva, centara za birački popis, biračkih mjesta i drugih izbornih mjesta u svojoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditira promatrače za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje.

Članak 8. (Prijedlozi za akreditiranje)

Politički subjekti mogu predložiti svoje predstavnike za promatrače samo u osnovnim izbornim jedinicama koje pripadaju izbornim jedinicama za koje se kandidiraju kao i za promatrače u diplomatko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.

Članak 9. (Procedura akreditiranja)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH distribuira zahtjeve za izdavanje akreditacija u glavna sjedišta svakog političkog subjekata.

(2) Politički subjekti dostavljaju ispunjene zahtjeve za izdavanje akreditacija Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i izbornim povjerenstvima.

(3) Nakon zaprimanja zahtjeva Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborno povjerenstvo provjeravaju je li politički subjekt ovjeren za sudjelovanje na izborima u izbornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su predložili svoje promatrače.

(4) Provjera iz stavka (3) ovoga članka obavlja se na temelju liste političkih subjekata koji su ovjereni u izbornoj jedinici, kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su politički subjekti predložili svoje promatrače, a koju je dostavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(5) Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborno povjerenstvo potpisuju i ovjeravaju zahtjev za izdavanje akreditacije i zadržavaju izvornik zahtjeva i obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja. Preslika zahtjeva i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja dostavljaju se političkom subjektu kao podnositelju zahtjeva. Preslika zahtjeva za izdavanje akreditacije dostavlja se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Lista akreditiranih promatrača dostavlja se svim biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi. Promatrač je dužan uz akreditaciju sa sobom nositi i presliku obrasca pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja.

(6) Na zahtjev tijela za provedbu izbora, akreditirani promatrač dužan je predložiti obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(7) Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborno povjerenstvo odlukom će odbiti zahtjev za izdavanje akreditacije u sljedećim slučajevima:

- a) ako je poništena ovjera političkog subjekta;
- b) ako predloženi promatrač ne ispunjava uvjete iz članka 3. ovoga Naputka;
- c) ako je pojedinu osobu već predložio odnosno akreditirao drugi politički subjekt ili udruga.

(8) Na odluku kojom je Središnje izborno povjerenstvo BiH odnosno izborno povjerenstvo odbilo zahtjev za akreditaciju politički subjekt ima pravo žalbe u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Naputka za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i izbornim povjerenstvima.

Članak 10.

(Izrada i distribucija službene akreditacije/bedža)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izradu službene akreditacije/bedža (u daljnjem tekstu: akreditacija) za promatrače političkih subjekata akreditiranih za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled akreditacije i dostavlja je izbornom povjerenstvu, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju akreditacija svim akreditiranim promatračima političkih subjekata u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(3) Akreditirani promatrači preuzimaju akreditacije iz stavka (2) ovoga članka u izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su akreditirani za promatranje, uz prethodno predan obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(4) Svaki promatrač dužan je nositi akreditaciju za vrijeme promatranja izborne aktivnosti.

Članak 11.

(Broj predloženih promatrača)

(1) Broj promatrača koje politički subjekti mogu imati je neograničen.

(2) Politički subjekt može imati samo jednog promatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu.

Članak 12. **(Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsutnosti)**

(1) Politički subjekti mogu imati promatrače na biračkim mjestima za glasovanje u odsutnosti, i to na biračkom mjestu na kojem se u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa nalaze birači za glasovanje za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

(2) Politički subjekti sami snose odgovornost za traženje informacije od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o lokacijama biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti koja se nalaze u drugim osnovnim izbornim jedinicama. Politički subjekti kontaktirat će izbornu povjerenstvo osnovne izborne jedinice u kojoj se nalazi biračko mjesto za glasovanje u odsutnosti radi akreditiranja svojih promatrača.

Članak 13. **(Promatrači mobilnih timova)**

Izborna povjerenstva obvezno dostavljaju akreditiranim promatračima raspored rada i posjeta mobilnog tima i na zahtjev akreditiranog promatrača osiguravaju promatranje rada mobilnog tima.

Odjeljak B. Promatrači udruga

Članak 14. **(Zahtjev za izdavanje akreditacije i nadležnost)**

(1) Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje svih izbornih aktivnosti udruga podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) U zahtjevu iz stavka (1) ovoga članka udruga navodi:

- a) izborne aktivnosti koje želi promatrati,
- b) podatke za kontaktiranje (adresa, broj telefona, telefaksa i e-mail),
- c) osnovne izborne jedinice u kojima želi promatrati izborne aktivnosti i
- d) broj promatrača.

(3) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka udruga dostavlja:

- a) listu imena predloženih promatrača koja sadrži: ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača;
- b) izvod o upisu udruge u registar udruga kod nadležnog tijela, koji ne može biti stariji od 60 dana, i
- c) obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(4) Udruga podnosi poseban zahtjev za svaku osnovnu izbornu jedinicu u kojoj želi promatrati izborne aktivnosti.

(5) Udruga može imati samo jednog promatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu.

Članak 15.
(Kriteriji za akreditiranje)

(1) Udruga ne može dobiti akreditaciju ako ju je osnovao ili je sponzorira politički subjekt i ako je uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerene političke stranke.

(2) Predstavnik udruge na zahtjevu za izdavanje akreditacije potpisuje izjavu da je nije osnovao niti je sponzorira politički subjekt, sukladno članku 17.4 stavak (1) točka 1. Izbornog zakona BiH.

Članak 16.
(Procedura akreditiranja)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje akreditacije koji je podnijela udruga te može odbiti zahtjev ako utvrdi da je udugu osnovao ili je sponzorira politički subjekt ili da je uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta, ili odobriti zahtjev ako utvrdi da udugu nije osnovao niti je sponzorira politički subjekt ili da nije uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH sastavlja listu udruge čiji su zahtjevi odobreni, u koju se osim naziva udruge unosi naziv osnovne izborne jedinice za koju se udruga akreditira s imenima akreditiranih promatrača.

(3) Lista iz stavka (2) ovoga članka dostavlja se svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su udruge akreditirane.

(4) Izborna povjerenstva dostavljaju listu iz stavka (2) ovoga članka svim biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi.

Članak 17.
(Izrada i distribucija službene akreditacije)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izradu službene akreditacije za promatrače udruge akreditiranih za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled akreditacije i dostavlja je izbornim povjerenstvima, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju akreditacija svim akreditiranim promatračima udruge u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(3) Prilikom preuzimanja akreditacije, predstavnik udruge mora predati na uvid izbornom povjerenstvu potpisane obrasce pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja akreditiranih promatrača.

(4) Izorno povjerenstvo provjerit će odgovara li naziv udruge, naveden u izjavi, nazivu udruge s liste udruge građana koje je akreditiralo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(5) Izorno povjerenstvo izdat će onoliko akreditacija koliko je bilo potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja.

(6) Akreditirani promatrač udruge zadržat će potpisani obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja iz stavka (3) ovoga članka i tako osigurati da je osoba koja nosi akreditaciju osoba koja je potpisala obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(7) Svaki promatrač dužan je nositi akreditaciju za vrijeme promatranja izborne aktivnosti.

Članak 18. (Broj predloženih promatrača)

(1) Broj promatrača koje može imati udruga je neograničen.

(2) Udruga može imati samo jednog promatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu.

Odjeljak C. Međunarodni promatrači

Članak 19. (Zahtjev za izdavanje akreditacija)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH na dan raspisivanja izbora dostavlja odluku o raspisivanju izbora Ministarstvu vanjskih poslova i drugim mjerodavnim tijelima radi pravovremenog obavješćavanja međunarodnih promatrača i država s kojima Bosna i Hercegovina ima diplomatsko-konzularne odnose o danu održavanja izbora i promatranja izbora.

(2) Da bi dobili akreditacije za svoje promatrače, predstavnici međunarodnih promatrača podnose zahtjev za akreditiranje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(3) Uz zahtjev iz stavka (2) ovoga članka predstavnici međunarodnih promatrača na zahtjevu za akreditiranje dostavljaju podatke za kontaktiranje.

(4) Osim zahtjeva iz stavka (2) ovoga članka, predstavnici međunarodnih promatrača popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži: ime, prezime, ime države koja je izdala putovnicu i broj putovnice.

(5) Predstavnici međunarodnih promatrača označit će u zahtjevu izborne aktivnosti koje žele promatrati. Predstavnici međunarodnih promatrača mogu promatrati naznačenu izbornu aktivnost u svim osnovnim izbornim jedinicama u kojima to žele.

Članak 20. (Nadležnost)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izdavanje akreditacija predstavnicima međunarodnih promatrača za promatranje bilo koje izborne aktivnosti.

Članak 21. (Rok za podnošenje i rješavanje po zahtjevu)

Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje je jedan dan prije dana održavanja izbora, a o kojem Središnje izborno povjerenstvo BiH odlučuje istoga dana.

Članak 22. (Izrada i distribucija službene akreditacije promatračima)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izradu i distribuciju službene akreditacije međunarodnim promatračima.

(2) Akreditirani međunarodni promatrači preuzimaju akreditacije u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(3) Svaki promatrač dužan je nositi akreditaciju za vrijeme promatranja izborne aktivnosti.

Članak 23. **(Broj predloženih promatrača)**

(1) Broj promatrača koje međunarodni promatrači mogu imati je neograničen.

(2) Broj promatrača koje međunarodni promatrači mogu imati u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu nije ograničen, ali broj nazočnih mora se prilagoditi uvjetima izborne aktivnosti.

(3) Međunarodni promatrač sa sobom može uvesti i prevoditelja na svako mjesto na kojem promatra izbornu aktivnost.

Odjeljak D. Promatrači u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Članak 24. **(Zahtjev za izdavanje akreditacija)**

(1) Politički subjekti, udruge i međunarodni promatrači podnose zahtjev za akreditiranje svojih promatrača za promatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljana Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: državljana BiH) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: DKP-i BiH) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, neposredno ili putem DKP-a BiH.

(2) Osim zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka, predstavnici političkih subjekata, udruga i međunarodnih promatrača popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži: ime, prezime, ime države koja je izdala putovnicu, broj putovnice, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj te obrazac o pravilima ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja svakog predloženog promatrača.

(3) Predstavnici političkih subjekata, udruga i međunarodnih promatrača označit će u zahtjevu u kojim DKP-ima BiH, određenim za glasovanje, žele promatrati glasovanje.

Članak 25. **(Nadležnost)**

Središnje izorno povjerenstvo BiH nadležno je za izdavanje akreditacija predstavnicima političkih subjekata, udruga i međunarodnim promatračima za promatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljana BiH u DKP-ima BiH.

Članak 26. **(Rok za podnošenje i rješavanje po zahtjevu)**

(1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije teče od dana raspisivanja izbora.

(2) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije je najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH odlučit će o zahtjevu iz stavaka (1) i (2) ovoga članka najkasnije u roku od 10 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 27.

(Izrada i distribucija službene akreditacije promatračima)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izradu i distribuciju službene akreditacije akreditiranim promatračima za promatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH.

(2) Akreditirani promatrači iz stavka (1) ovoga članka preuzimaju akreditacije u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ili u DKP-u BiH određenom za glasovanje.

(3) Svaki promatrač dužan je nositi akreditaciju za vrijeme promatranja izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH.

Članak 28.

(Broj predloženih promatrača)

(1) Predstavnici političkih subjekta i udruga mogu imati samo jednog promatrača u isto vrijeme na jednom biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH za promatranje izbora.

(2) Predstavnici međunarodnih promatrača mogu imati neograničen broj promatrača u isto vrijeme na jednom biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH za promatranje izbora, ali se broj nazočnih mora prilagoditi uvjetima izborne aktivnosti.

POGLAVLJE III. POSTUPAK PRISTUPA AKREDITIRANOG PROMATRAČA IZBORNOM MJESTU

Članak 29.

(Pristup izbornom mjestu)

(1) Nakon dolaska na izbornu mjesto promatrač mora pokazati osobnu identifikacijsku ispravu ovlaštenoj osobi tijela za provedbu izbora.

(2) Ovlaštena osoba provjerit će promatračevu identifikacijsku ispravu s fotografijom, kako bi utvrdila da se ime promatrača nalazi na akreditaciji.

(3) Ovlaštena osoba zapisat će ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj akreditacije u službeni knjigu tijela za provedbu izbora, bilježeći vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio prostorije, kako bi se broj promatrača ograničio na jednog promatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu ako se radi o promatraču političkog subjekta i udruge.

(4) Ovlaštena osoba zadržat će identifikacijsku ispravu do trenutka kada promatrač napušta izbornu mjesto. Kada promatrač napušta izbornu mjesto, dužan je obavijestiti ovlaštenu osobu o napuštanju prostorija, nakon čega će mu biti vraćena identifikacijska isprava. Prilikom napuštanja mjesta promatranja, promatrač zadržava akreditaciju.

POGLAVLJE IV. PRIMJEDBE PROMATRAČA

Članak 30. (Podnošenje primjedaba)

(1) Ako primijeti nepravilnosti u radu tijela za provedbu izbora, promatrač može stavljati obrazložene primjedbe na njihov rad u pisanom obliku koje prilaže u zapisnik o radu tijela nadležnog za provedbu izbora.

(2) Politički subjekt može, na temelju primjedaba iz stavka (1) ovoga članka, podnijeti prigovor nadležnome tijelu za provedbu izbora.

(3) Promatrač ima pravo tražiti presliku zapisnika o radu tijela nadležnog za provedbu izbora čiji je rad promatrao.

Članak 31. (Oduzimanje statusa promatrača)

(1) Tijelo za provedbu izbora oduzet će status akreditiranom promatraču i udaljiti ga s izbornog mjesta za vrijeme promatranja izbornog procesa ako:

- a) ometa izborne aktivnosti,
- b) ne poštuje tajnost glasovanja,
- c) ne nosi službenu akreditaciju i
- d) nosi oznake koje ga povezuju s određenim političkim subjektom.

(2) U postupku udaljenja akreditiranog promatrača s izbornog mjesta, predstavnik tijela za provedbu izbora prethodno treba opomenuti akreditiranog promatrača koji ometa izborni proces i poduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje za prestanak ometanja, a ako promatrač nastavi s ometanjem, udaljit će ga s izbornog mjesta.

(3) Nadležno tijelo za provedbu izbora obavijestit će političkog subjekta, udругu odnosno međunarodnog promatrača o poništenju akreditacije.

POGLAVLJE V. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 32. (Prilozi)

Sastavni dio ovoga Naputka je:

- a) Zahtjev za akreditiranje predstavnika političkog subjekta iz članka 6. stavak (1) ovoga Naputka,
- b) Zahtjev za akreditiranje udругe građana iz članka 14. stavak (1) ovoga Naputka,
- c) Zahtjev za akreditiranje predstavnika međunarodnih organizacija iz članka 19. stavak (2) ovoga Naputka;
- d) Zahtjev za akreditiranje predstavnika političkog subjekta, udругe građana i međunarodne organizacije za promatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH iz članka 24. ovoga Naputka;
- e) Obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja;
- f) Izgled akreditacije za međunarodne promatrače;
- g) Izgled akreditacije za političke subjekte i
- h) Izgled akreditacije za udругu.

Članak 33.
(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovoga Naputka prestaje primjena Naputka o procedurama za akreditiranje promatrača za izbore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 61/08).

Članak 34.
(Objava u službenim glasilima)

Ovaj naputak stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH" i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i web stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj: 05-1-02-2-2116 /10
Sarajevo, 27. 4. 2010. godine

